

BARSI HIRLAP.

Politikai hetilap. Megjelenik minden csütörtökön.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, egyes szám 20 fillér. Hirdetmények beiktatása jutányosan számítottatik. A „Nyilt tér” sorának közlési díja 50 fillér.

Felelős szerkesztő és lapkiadótulajdonos
Dr. TÖRÖK MÓR.

A lap szerkesztői részét illető kéziratok a szerkesztőség, hirdetések és pénzküldemények a kiadó hivatal címére küldendők. Kéziratok nem adatnak vissza.

A tétlen főrendiház.

Irta: Ga. Ba.

Benne vagyunk a nagy politikai válságban, keressük, találgatjuk a várható megoldást, lázas izgalomban van az ország, a képviselők feje forr, tanácskoznak, czikkeznek napról-napra. — Mindenki les, mindenki vár, ki sokat, ki keveset remél, mindenki számolja a perczeket, aggódva nézi a koalíciót, olyan állapotban van az ország, mint a férj, ki felesége lebetegedésekor a szülésjő lefolyását és jó sikerültét izgalommal várja. Fiu lesz-e, vagy lány, avagy halva születik a csecsemő? Nem születik-e bénán, vagy nyomorékan, három ujjal, puposan, fél-szemmel, vagy teljesen vakon? A férj, a család, mind az orvost meg a bábát figyeli, beléjük helyezi összes bizalmát, reményét.

Igy vagyunk ma a válsággal is. Az ország az új választások következtében a szó legszorosabb értelmében más állapotba jutott, régóta tart a lebetegedés, orvosok, bábák jönnek-mennek, sutognak, titkolóznak, esőndesen, puhán járnak a betegszobában, esendre intik ki zajongna, óvatosan nyitják és csukják az ajtót. De a gyermek csak nem akar megszületni. Miért? mert sok a bába. Már pedig sok bába közt elvész a gyermek. Tisza István, Beck, Goluchovszky, Andrássy, Burián mind bá-

báskodik, akár mint udvaronc, akár mint homo regius. A tény az, hogy a gyermek sehogy sem akar megszületni. Pedig nagyon várjuk.

Igenis, nagyon várjuk. Mindenki. De azért van egy törvényhozó testület, akit mindez nem érdekel. Szégyeljük, de be kell vallanunk, hogy ez a testület, a magyar országgyűlés főrendiháza.

Felsőház majdnem minden alkotmányos államban van. Tehát nálunk is. Tagjai a főhercegek, 3000 frt. évi földadót fizető főnemesek, azután főpapok, főméltóságok, kinevezett főrendek, na meg a gazdag zsidók. Hivatásuk az országgyűlés képviselő házának határozatait megtárgyalni, azt elfogadni, avagy nem elfogadni s az elfogadott határozatra, törvényre, a két házzal egyenrangú másik szuveréntól, az uralkodótól a szentesítést kérni. Hivatásuk az ország közügyeit érintő javaslatokat alaposan és gondosan megtárgyalni, minden közüggyel behatóan foglalkozni, vitatkozni és okosan megfontolni. Különösen etikai jelentőségű a szereplésük, mert a mai ostoba felfogás alapján ők mint főnemesek rangban közelebb állnak és vannak is az udvarhoz, a főhercegekhez, a királyhoz, mint a másik ház polgár tagjai. Vagyis ha erősen tömörülnek, többet tehetnek, mint amazok.

De mit látunk? A mi főrendi-

házunk nem csinál semmit, nem törődik semmivel. Főrendeink közül csak az dolgozik, az foglalkozik a válság megoldásával, a ki törvényhozási teendőit mint képviselő végzi. A többi néma, mint a hal. Ha egyszer beadnak nekik valami törvényjavaslatot, egy-két szintelen felszólalás után beveszik, akkor azután mint a jóllakott óriás kígyó két-három hónapig teljesen elpuhulva fekszenek. A főrendiház is kap időnként egy kis kosztot, ép úgy mint a kajmán, minek ha három tengeri nyulat beadnak akár a szemét is kiverheted, nem fog emésztési buta fekvéséből meg sem mozdulni. Szóval minden tekintetben teljesen hulló módra viselkedik. Üléseket nem tartván, legalább a hírlapokban, vagy a hírlapírók útján nyilatkozhatnának.

Politikával csak a nemzeti káosztól kártyaasztalánál foglalkoznak, de csakis akkor, ha két partnernek egyszerre támad szüksége kimenni, vagy pedig ha valamelyikük haza szalad pénzért, hogy a játékot folytathassa. Ezt az időközt használják fel arra, hogy aszszonyról, lóról, politikáról meg kutyáról beszélgessenek.

Semmiféle szint egyáltalán nem vallanak. Mindenféle kormányt támogatnak, de támadják akkor, ha az sokat bárósít, meg főrenddé tesz, pláne ha az illetők zsidók. Na meg az sem tetszik

TARCZA.

Bogár az uton.

Egy kis bogár mozog az ut porában.
Hová siet? — tündööm rajta én
S megállok, hogy a hutorony, a lábam
Végig ne hágjon buksi kis fején.

Itt száz szekér megy, hajt el dübörögve,
Igyekszik ember, állat lépeget.
Ki tartsa számon, hogy ne nyomja rögbe
Láb vagy kerék, e törpe népeket?

De ő csak törtet, fontoskodva bátran,
Kerék nyomában a göröngyön át;
Mint hogyha várná: hogy előre-hátra
Itt az vigyázzon, ki messzebbre lát.

Mégis merészség így vaktába menni,
Hol száz veszélyt rejt egy hüvelyknyi nyom!
S aztán miért? Amott már nincs mit enni?
Vagy tul az uton izesebb a gyom?

Bolond bogár! Miben bizik? Ki tudja?
De... — szólágyam — mimásképen teszünk?
Eszembe jut kis életünk nagy utja
S a mi csodált, hivalkodó eszünk.

Ezer halál leselkedik körülünk,
Hulló kövek közt visz tovább utunk,
Egy kis penész... s mi utolsó örültünk,
De föl se vesszük, csak futunk, futunk...

Ó kis bogár, te böles, ki legalább a
Gondviselésben bizol, hogy visz itt,
S közöttünk hánynak lépked itt a lába,
Ki ebbe' sem hisz, ebbe' sem bizik!

Dombay Hugó.

Levél.

Irta: Somló Margit.

Kedves Barátom! Nem akartam tegnap vitatkozni magával, — fáradt voltam s így könnyen legyőzhetett volna. Most azonban hallgassa meg az én szerény véleményemet a tegnapi vita tárgyáról: a nőről.

Nem volt még költő, ki ne énekelte volna meg az örök szépséget benne; író, ki ne benne lelte volna legérdekesebb tárgyát, s férfi se igen volt még, ki ne foglalkozott volna a rejtélyességével.

Nos, erről az örök szépről, a mindig érdekesről s az oly nagyon rejtélyes valakiről — a nőről — magának nagyon téves értesülései lehetnek, hogy oly végtelen kicsinyléssel beszél róla. Nem kérem kölcsön a költő lantját, nem az író tollát, még a férfi kutató gondolatait sem, hanem olyanok igyekszem magának a nőt megmutatni, a milyennek én tudom s hiszem.

A nő háromszorosan összetett egység: leány, asszony és anya.

Mint leány talán a legkevesebb. Lény, lelke, tudása kezdetleges és sok em-

ber előtt nincs becse. Pedig, ha foglalkoznánk vele, ki tudja nem találnánk-e benne sok olyat, a mi még a csudálatunkat is kiérdemelné. Lény, fiatal, egyszerű — virágbimbó. Lelke tapasztalatlan, és éppen ez az, a mi becsessé teszi. Az életbölcesség, a melyre a tapasztalatok árán jutunk, magától érthető dolog, ám a legtöbb leány életbölcését a sejtés adja meg. Benne az ösztönnek jut nagy szerep.

A leány tudományos ismereteit lekiécsinylik, pedig ez is becsülésre méltó dolog. Ha a férfi tanul, csak a tudománynak él. A leány, ha ugyanazt tanulja, a mit a férfi, a tudása mellett még házias is.

Szinte látom a gunyos mosolyát. Nem hiszi, a mit mondtam. Pedig igaz. Benne van ez az egyéniségben s ez az egyéniség a legkomolyabb elfoglaltság mellett is eltűnik. Törekvése becsülésre méltó. Igenis! Hiába rázza a fejét s mondja, hogy maradjon meg a háztartás mellett. Jaj, kedves barátom, az idő haladásával szemben annyira erősek lettek a lányok, hogy a sok ember által nagyitón át nézett háztartás a legtöbbnek csak annyi, mint az erőművésznek a vasrud felemelése. A néző bámulja a nagy erőt, mely ily nehéz munkához szükséges, a művész pedig játszva emeli fel. Ne féltsék a művelt leányokra bizni a háztartást! Sokkal inkább meg tud az ilyen leány felelni ennek a kötelezettségének is, mint az az egyszerű te-

nekik, ha a miniszterelnök egy pár általuk ajánlott monoklis, sakk-tábla koczkájú ruházatu telivért nem nevez ki államtitkárnak.

Megjellennek az udvari bálon s hajlongnak Goluchovszkynak, Becknek, Pittreicznak, meg még a pezsgőt bontó lakájnak is, párszor meghajlás közben orrukát a földbe törlik, telirakják zsebeiket cukorkákkal, azután éjjel egy óraker vezényszóra kidobotván, szépen hazamennek — a zsokéklubba. — Azonfelül járnak vadászni, agarrászni, fürdőzni, lawn-tennisezni, meg járnak színházi öltözőkbe a színésznők harisnyakötőiről csevegni.

A melyik már nagyon tevékeny, az alkalmatlankodik a megyei közgyűléseken, kritizálja és bosszantja a tisztikart, pedig annak a hajduja is okosabb nála. Az, a melyik közülük három kötet politikai vagy közgazdasági munkát elolvas, universalis zseninek, meg kapacitásnak lesz kikiáltva s nagy hirnévre tesz szert.

A magyar főrendi intézmény azonban nem lovakért, kutyákért, kártyáért s vadászatokért teremtett meg, hanem azért, hogy a főnemesek az ország sorsának intézésébe ténylegesen befolyjanak. Azért, hogy tanulmányozzák magát a nemzetalkotó népet, annak szükségleteit, természetét, termelőképességét, hogy ezeknek megfelelően folyhassanak be a törvények, kereskedelmi és vámszerződések helyes megalkotásába. Azért, hogy pénzüket ugysis megengedvén, tanulmányozzák a külföldet, annak jó, bevált, hasznos intézményeit, törvényeit, szokásait, de persze mindezt nem a lóversenytereken meg a yachtklubokban.

Azért, hogy minden államaloktó munkában résztvegyenek,

azért, hogy a nemzeti művelődésnek, kulturának irányítói legyenek. Így van ez Angliában, Franciaországban, Romániában. Ott a felsőházi viták tartalmasabbak, vagy legalább is olyan tartalmasak, mint az alsóházban. Az angol miniszterelnök főérveit a lordok házában fejti ki s ott részesül súlyos beható kritikában.

Nálunk a főrendiház szükséges rossz, semmi egyéb, de azért évi költségvetése négyszázezer koronára rug. Gyűlésein a legtöbb időt elparentálásokkal és a kegyelmes elnöknek meg főpapoknak megköszönéseivel és más hasonló szöszökkel töltik el. Az egész főrendiházban csak Ziehy Nándor gróf, meg Prónay Dezső báró szoktak felszólalni, némelykor megszólal egy pár mézesmázos főpap is. — Ez az egész. Erre azután felel a miniszterelnök vagy egy szakminister s evvel a méltóságos Főrendek letárgyalták a legfontosabb javaslatot is.

Itt az ideje már, hogy főrendiházunk is kivegye a maga részét a harezból. Itt volt az alkalom: a képviselőház felirata. Tetszett volna nekik is összeülni, azt megtárgyalva elfogadni, illetve ugyanolyan szószerint leírva külön, mint a főrendiházét felküldeni. Ezt joggal várhatta és várta is az ország. De nem tették, ülnek mint a csukák, lomhák mint a bálna, mely csak akkor nyitja ki a száját, ha valamit nyelni kap s mindezt miért, mi okból, mi alapon? azért mert ők született magyar, meg osztrák, meg cseh, meg mindenféle fajtájú főurak, akik soha életükben komolyan nem dolgoztak, azért mert hát — no ők a magyar főrendiház.

Azért, mert „ur nem dolgozik“ az csak csibukol s nagyokat köpdös a földre, no meg szeretőt tart!

A politikai helyzet.

Feszült kíváncsisággal várja az ország a kibontakozás módozatát. Mintha csakugyan derengene már hazánk felett szebb jövőjének alkonya. A sok kinos bizonytalan találgatás közepette jól esik a nemzetnek az a tudat, hogy a nemzeti ítélet végrehajtása felett mégis csak komolyan kezdenek gondolkodni a legfelsőbb körökben is. Igaz ugyan, hogy még mindig erős a kétely, hogy vajjon csakugyan a nemzet iránti kellő tisztelet sugalmazza-e a kibontakozás útját, de hiszen véreben van már a nemzetnek, hogy midőn az uralkodóház tényeit bírálja, mindég a lehető legkedvezőbb előítélettel teszi.

Jól jegyezte meg Kossuth Ferencz csak a mult napokban, hogy a magyar nemzetnek sajátos nemzeti vonása, hogy az uralkodóra sohasem neheztel, hogy tényeiért mindég a viszonyokat, a környezetét vonja felelősségre, egy szóval, hogy mindég másutt és sohasem a felkent király személyében keresi a bajok, az esetleges hibák okát. Csakugyan nemzeti jellege ez a magyar nemzetnek és jó is, hogy így van, mert különben Isten tudja mily végzetes bonyodalmakba juthattunk volna. A magyar nemzet minden bajában a királytól, a szent korona viselőjétől várja a gyógyító balzsamot. Most is a király iránti, e párját ritkító hű ragaszkodás tölti el a nemzetet azzal a sokat ígérő reménnyel, hogy im, végre ütött az igaz magyar nemzeti ügy megváltásának órája.

Nincs talán egyetlen politikai árnyalat sem az országban, mely az egyesült ellenzék végrehajtó bizottságának határozatát hazafias megnyugvással ne fogadta volna. Andrássy Gyula gróf személyét elegendő biztosítéknak látja minden igaz hazafi a tekintetben, hogy a nemzeti igények érvényesülését lelkiismeretesen fogja képviselni. Mert nem is az a fontos e körülmény megbirálásánál, hogy ugyan képzelhető-e más megoldása a helyzetnek, mint a szövetkezett többség egységes elveinek alapján, de az, hogy aki erre vál-

A gyermek.

Georges Cavilles harmincznégy éves, szép vállas férfi.

A felesége, egy törékeny, szelidarczu asszonyka.

Mimi, négy éves, a leánykájuk.

* * *

A férfi: Nem lehet ezt tovább kiktartani.

Az asszony: Ismét ideges napod van.

A férfi: Te nevezd ennek, én pedig életundornak mondom.

Az asszony: De kérlek

A férfi: Semmi de

Az asszony: Magad se

A férfi: Azt akarod ugy-e mondani, hogy magam sem tudom mit akarok

Az asszony: De kérlek

A férfi: Ismerem már ezeket a bebeczgetéseket

Az asszony: Csillapodjál

A férfi: Csend legyen, ha mondom!

Az asszony: Georges, ilyen durván

A férfi: Olyan durván beszélek veled, mint ahogy megérdemled.

Az asszony (sirva): Mit tettem?

A férfi: Mindent, amiről azt hiszed, hogy bánthatsz vele.

Az asszony: Az Istenért, komolyan még csak gondolni is tudsz ilyenre?

A férfi: Sajnos, a tapasztalat kényszerít, hogy így kell gondolkodnom.

remtés, a ki egyebet alig tud, mint reggeltől-estig a port törölni, kilinset fényesíteni.

Azt hiszem mai napság többet követelnék a nőtől a portörlnél és főzőkanálnál. Kell, hogy értsen ezekhez is — de máshoz is. A multkor valahol ilyen megjegyzést hallottam: „Nem szeretem a tudós, tanult lányokat. Az ilyenek sohasem becsülik meg férjüket.“ Természetesen ezt egy férfi mondta, mert lány nem gondolkozik így. Lány, a ki maga is tapasztalta, mennyi fáradság, szorgalom és munka árán jut az ember a tudáshoz — megbecsüli azt, a ki tud. Persze, a férfiak megszokták, hogy a nő fölött állónak tartásuk magukat s most nem tetszik nekik, hogy a tudásban megközelíti az, a kit ők a gyöngébbeknek hittek.

Pedig, ha az urak tudnák, hogy egy ilyen „tudós“ leány milyen szép idealizmussal gondol arra az időre, a mikor majd meghajlik egy férfi előtt, a kit szeret!

Az asszony már sokkal több a lánynál. A virágbimbó kinyílt, szépségét, illatát már nem fedi burok. Az asszony élettere sokkal tágabb a leányénál; útja, a melyen halad, szélesebb. Mikor a lányból asszony lesz, más színben mutatkozik előtte az élet.

Az asszony hivatása nemes és szép, — boldogít egy embert. S ehhez nagyon sok kell. Mit gondol, barátom, mi egy

igazi asszony? A hűség, az odaadás és a párját mindenben segíteni igyekvő szeretet. Tudom, ha együtt volnánk azt felelné erre: „Ez szép, de milyen ritka az ilyen asszony!“ Megint nincs igaz. A nagy többség ilyen, csak hogy nem tud róluik ebben a szerepkörben a nagy világ. Elég nekik, ha egy tudja ezt. — Van aztán olyan asszony is, a kiből nincs meg ez az egyszerű három tulajdonság. Ezekről aztán tudnak annyit, hogy tán a negyedrészre sem igaz. És mert ezekről tudnak itt-ott valamit, róla állapítják meg az általános szabályt. De kérdezze meg önmagát, igazságos dolog-e egynéhányról következtetni mindenkire?

Az anya! Most már sajnálom, hogy előbb visszautasítottam a költő lantját, az író tollát. Nagyon gyöngye vagyok ahhoz, hogy a nőt, mint anyát leírjam. Szentség, a melyet meg nem szabad közelítenünk, imádjuk és tiszteljük mint megtestesülését annak, a mi fenkölt, nemes és szép.

Nem irok többet. Bizonyos, hogy nem győztem meg érveléssel — sokkal makacsabb, semhogy engedjen a maga meggyőződéséből. — Am meg lesz az elégtéletem egyszer, mert egy — ön szerint anynyival csekélyebb valaki lesz az, a ki ezt a büszke fejet meghajolni készíti s akkor aztán — majd tapsolunk s mienk lesz a győzelem!

lalkozik, a maga énjével, a maga egyéniségeivel képes-e az ország hangulatát megnyugtani.

Mindenki érzi és tudja, hogy a szövetkezett pártok feliratának szövegében körvonalozott elvek aligha valósulhatnak meg teljes egészükben oly rövid idő alatt, mint amiképp ezt egyébként annyira áhitozzuk — amiből tehát nyilván az következik, hogy oly vezető kezébe kell ám már letenni a nemzeti elvek sorsát, akit még a gyanu árnyéka se közelíthet meg, hogy talán csak a nemzet ámitása volna ezélba véve.

De hát ne sokat töprengjünk a helyzet részletein, fogadjuk megnyugvással a helyzetet és bizzunk im már jobban és biztosabban a nemzet sorsában.

A sportról.

Tavaszi van, megnyílt a sportszezon.

Mi öregek nem ismertük a mai szórakoztató sportnak százféle nemét. Tanáraink nem tanítottak, újságban nem olvastuk, egyesületeink nem voltak, versenyeket nem tartottunk, díjakat nem tűzték ki, hogy a sportot minél inkább fejlesszük, még azt sem tudtuk, mi fán terem a sport, mégis többet sportoltunk, mint a mai fiatalság, a mely pedig már nálunk is eléggé kifejlett sport-szeretettel bír.

Mert mi öregek a sport alatt testedző testgyakorlatot értünk, futást, ugrást, emelést birkózást, a ruganyos fiatal testeknek, mindazon erő kifejtését, melyek az erőt s az életkedvet fejlesztik. S a hasznos, egészséges mulatságnak ebből a módjából mi inkább kivettük a részünket, mint a mai fiatalok s bizony ez meg is látszik rajtuk. Lépten-nyomon találkozunk ma aszott képű kedvetlen, zingár fiatal vénekekkel, akiket megrentott a korán megkezdett dohányzás vagy egyéb szenvedélyek, no meg a tulságos tanulás a padban, a könyv mellett való gyógyulás. A mi időnkben sokkal kevesebb számban találkoztak az ilyen szánalomra méltó legénykék, ám-bátor voltak olyanok akkor is. Most azonban ugy vagyunk, hogy minél nagyobb a város s minél fejlettebb a sportélete, annál több a vérszegény, beteges fiatal ember.

A sportolás nálunk még mindig nem céltudatos daczára annak, hogy sokhelyütt már elég nagy hűhót csinálnak vele. Égészen másként van ez Angliában, Ameri-

kában, de még Németországban is, a hol a sport általánossá, sőt társadalmilag kötelezővé vált az egész iskolázó fiatalságra, a hol a sport valóságos nemzeti erényné fejlődött. Angol és amerikai labdarugó győzteseket nemzeti bajnokokként tisztelnek s nemzeti ünnepeket rendeznek tiszteletükre. Egy jó vivó vagy ugró hírnevesebb mint nem egy államférfi vagy böles és nincs igaza annak, aki ezt helytelen dolognak tartja. Mert a testnek éppen ugy, mint a léleknek s a polgári jogoknak kell, hogy meglegyen a maga ápolása és fejlődése s kell, hogy ezt a fejlődést a társadalom képessége szerint elősegítse. A sport sikerének a külföldön az a titka, hogy népszerű. Sportol a munkás gyermeke, éppen ugy, mint a lordé, a test fejlesztésének szórakoztató tudománya a nemzet közkinésévé vált.

Nálunk azonban még mindig messze áll a sport a népszerűségtől. Némely iskola diáksága sportol csak s ezeknek ösmeretsége, rokonsága érdeklődik a sport iránt. A tömeg, különösen a szerényebb viszonyok között élő néposztály eddig még nem vett tudomást arról, hogy sport van. Kivételt képez a ló sport, a mely a leggazdagabb embereknek való ugyan, de a nagyvárosi szegényemberek vesztnek leg-többet a lóversenyen. Az ugynevezett embersport azonban parlagon hever, minél kisebb a város, annál jelentéktelenebb a sportélete.

Népszerűsíteni kell a sportéletet. Kell, hogy mindenki, a ki nem a szabadban való munkával keresi a kenyerét, céltudatosan edzze a testét, ez olyan kötelesség, a melyet a nép akcióképessége s egészsége követel meg. Minél inkább el lesz terjedve a sportolás ifjuságunk körében, annál kevesebb számmal lesznek a penészvirágok, a szánalmas külsejű, kiélt legénykék, a kik megszégyenítik fiatalságukat. A haladó műveltséggel együtt rohamosan terjed az erkölestelenség, lazulnak az erkölcsök s az erkölesi pusztulás legijesztőbbben az ifjuság köréből szedi áldozatait. E pusztításnak a fiatalság között csak a sportolás vethet gátat.

Minden diák, minden szülő, minden iskola és minden város tegye magáévá a sportolás eszméjét s terjessze azt töle telhetőleg. Legtöbbet e tekintetben természetesen az állam tehet a magas ministerium, a melynek módjában áll a sportot százféleképen terjeszteni és elősegíteni. De tegyenek minden tőlük telhetőt a városi hatóságok s az iskolák vezetőségei is. Népszerűsítsük a sportot a nép alacsonyabb ré-

tegeiben éppen ugy, mint a műveltebb osztályokban, mert erőteljes és egészséges a jövő nemzedék, a melynek bizonyára többet kell majd dolgoznia a kenyéért mint nekünk s melynek erkölsei fokozott mértékben lesznek megtámadva, csak így maradhat.

A moloch.

Évek során át nehezedik hazánkra egy hatalmas szörnyeteg telhetetlen falánksága. Iszonyu baziliszka szemét folyton Magyarországra mereszti.

Rettenetes száját áldozatok után tágra nyitja, olyan az, mint az enyészet kapuja.

Ez azon félelmetes Moloch, mely a szoldateszka és a liberalizmus egyesüléséből keletkezett. Allandóan a „translajthánische Reichshaelfte“ felé fordulva azt bögi: „pénzt és vért!“ mert ez a régen bevett szokása. Ezt követeli feltétlenül a magyar nemzetől, amiért bennünket egynehány körmönfont hazugsággal megajándékozott. Galicziának kell tekintenünk ha a néptörzsnek megengedi, hogy „Madjára“-nek nevezhesse magát.

Oh átkozott prasita! Hát így fog az menni a végtelenségig?

Hja persze, mert voltak nálunk mindig oly elfajult alakok, akik magukat „érett politikusoknak“ szerették elnevezni. Ezen alakok voltak a Molochnak mindenkor hódoló kreaturái. Ők mereven azon elvhez ragaszkodtak, hogy bizony legjobb lesz csak mindig szépen engedelmeskedni, a szent békesség kedvéért pedig a hatalmas molochnak minden áldozatot szépen meghozni.

Mily jó urak. Legbölcsebb törekvésük volt az önzés, volt is benne hála, hisz nekik is jutott mindig egy meg nem vendő kőncz, de még mi több, a háborittalan szent béke — no és a kényelem, rang és czim, ami mind ezzel járt — az sem kutya...

Kétségbeejtő mindenek felett a magyarok határt nem ismerő türelme. A történelem tanúsága szerint is sok helyütt arról győződünk meg, hogy a gyakori és tulságig elővigyázatlan megalázkodások évszázadokra terjedő káros hatással voltak a nemzet fejlődésére.

No de mondjuk hát, hogy most már nem így lesz, hogy az idők és viszonyok megváltoztak s így velük az emberek is megváltoznak...

A nagy Moloch hűségek kreaturái félve őriztek egy titkot, még pedig azt, hogy az

Az asszony: Rémképeket látsz.

A férfi: Bocsánat, az igazság nem rémkép.

Az asszony: Végre világosits fel, mi hozott ilyen indulatba?

A férfi: Mi, még kérded?

Az asszony: Fogalmam sincs...

A férfi: Majd helyére hozom az eszedet...

Az asszony: Mit tettem?

A férfi: Hol voltál ma délután?

Az asszony (nyugodtan): Bevásárolni.

A férfi: Bevásárolni?

Az asszony: Igen.

A férfi: Egyebütt sehol?

Az asszony (mint előbb): Egyebütt?

A férfi (hangsúlyozva): Igen!... Egyebütt?

Az asszony: Klotildéknál voltam.

A férfi: Ah!

Az asszony: Végre is a nővérem.

A férfi: Ne fedezz fel előttem újságokat, hogy a nővéred.

Az asszony: Egyszerűen csak megjegyeztem...

A férfi: A férjéről azonban nem szólsz.

Az asszony: Nem volt otthon.

A férfi (kiabálva): Mindegy?

Az asszony: Georges, kérlek...

A férfi: Ne kérj! Mit jársz te oda? Minek jársz te olyan ember házába, a ki esküdt ellenségem? Aki sógorom és az

egész életének nincs más célja, csak hogy nekem ártson.

Az asszony: Ne légy olyan...

A férfi: Tagadod talán?

Az asszony: Nem, de...

A férfi: Micsoda de? Talán le lehet tagadni, hogy ez az ember, ez a gazember, a hivatalbeli főnökömnél is áskálódott ellenem?

Az asszony: Georges...

A férfi: Hallgas: Igenis, intrikált ellenem, a tulajdon sógora ellen. Ki akarta venni a szánkból a kenyeret. Bánta is, hogy az én feleségem az övének testvére.

Az asszony: Igen... De azért kérlek...

A férfi: Mire kérsz? Hogy felejtsem el, mert már két éve történt?

Az asszony: Csak egy kiesike jóindulat...

A férfi (dühvel): Mit? Jóindulattal legyek azzal szemben, aki a falatot is irigyelte tőlem? És te kérsz erre? Te?

Az asszony: Georges...

A férfi (ordítva): És te az én hátam mögött ezekhez mégy? Ezekhez?

Az asszony: Georges, csillapodjál!

A férfi (toporzékolva): Még csittítani merészelsz? A legnagyobb ellenséggemmel paktálsz a hátam mögött és azt akarod, hogy ezt nyugodtan tárgyaljam? Nos, hát én ennek véget fogok vetni. (Felkaczag): Ezt hívják hitvesi szeretetnek!... Hát

én röviden itt foglak benneteket hagyni, aztán majd járhat a Klotilde nővéredhez, amennyit akarsz...

Az asszony (sirva): Itt hagysz?

A férfi: Igen... Lehetséges-e, hogy akkor szeresselek, ha mindent ellenemre tész?

Mimi (belibben a szobába): Apuska?

A férfi: Mi baj életem?

Mimi: Szeretsz te engem?

A férfi (megcsókolja a kis leányt): Hogy kérdezhetsz ilyet?... Nagyon szeretlek...

Mimi (bájos határozottsággal): Nem hiszem apuska.

Férfi (derüsen): Nem-e?

Mimi (csókolni valóan szigoruan): Nem!

A férfi: Aztán miért nem?

Mimi: Csak:

A férfi (mosolyogva): Pedig én szeretlek.

Mimi (kedves durezzaással): Bizony nem szeretsz... Tudod... Akarod, hogy higgyem?

A férfi (tréfásan): Akarom.

Mimi (nagy komolysággal): Csókol meg, de mindjárt, tüstént a mamát...

A férfi révedezve néz, könny szökik a szemébe, lassan odamegy a feleségéhez, a fejét a keze közé fogja és csókot lelhel reá.

Gyp.

ugynevezett alkotmány és vele a 67-es alap csak egy „svindli.”

Oh mily naivak voltatok ti böles urak! . . . Tudja már a magyar nép régebben, hogy mi rejlik a köpönyeg alatt, a becsapás minden ember fia előtt ösmeretes . . . Lerokadtak már azon kormány oszlopai, a mely a moloch szolgálatában megvesztegetés, hazugság és a reakció posványán tenyésztek.

Elnyomóinknak csak az volt a fő törekvésük, hogy a nemzet a pénz- és véráldozatokat megszavazza. A nemzet követelése pedig? — óh az nekik teljesen mellékes dolog, sőt — szerintök — ez hiu és egy merész vágyakozás . . . Ohó! De nem oda Buda! Kifogytunk már a türelemből. Nem félünk már a Moloch bögéjétől. Tessék csak tálsa ki roppant száját és várjon türelemmel a szokott áldozatokra! . . . Mindaddig, míg a nemzet nem jut jogos kincseihez, amelyeket már régen kellett volna birnia, mindaddig nem lesz semmi a pénz- és véráldozatokból.

Csak rajta ezifrabőrű szörnyeteg, tált-sad a szájad akár az ítélet napjáig . . .

* * *

Rajta tehát magyarok! Peczeljük ki a Moloch száját! . . . A pénz- és véráldozat helyett adjunk a szép exemplit statuáló Molochnak egy megfelelő staffázsit, mégpedig: vegyék körül hódolattal Beck, Pittreich, Goluchovszky, Burian, Montecuccoli, Tisza, Fejérváry, Hédeváry és még több efféle Sári-Vári . . . Hagy tánczolják imádott bálványuk körül a kalamajkát, hátukon a rápingált 67-es számmal. **Maresányi.**

Aranyosmaróth-kerület fogyasztási és értékesítő szövetkezete.

A fenti szövetkezet alapítása és vezetése mindenféle gyakorlati kérdések megoldását tételezi fel. Ezeknek egynemelyére akarok felelni. A kérdések a következők:

1. Vásárolhat-e mindenki a szövetkezeti boltban, vagy csak tagnak áll-e ez szabadságában?

Felelek: A „Szövetkezetünk” című lap 1904. augusztus 14-én megjelent számának 7-ik oldalán olvasható e soraival:

„Ezt sem törvény, sem más szabály nem tiltja, különben is irányadó a jóváhagyott alapszabály.

Felelek azután az „Alkotmány” 1905. május 19-én megjelent számának a 11-ik oldalán olvasható e sorokkal:

„A kongressusnak (a magyar bórkereskedők múlt évi kongresszusa) arra a kívánságára, hogy a szövetkezeteket a nem tagoknak való elárúsítástól tiltsa el, kijelenti a (kereskedelmiügyi) miniszter, hogy törvényes alap hiányában nem teheti. Ez az óhajítás legfeljebb a készülő újszövetkezeti törvény-nél lehet megfontolás tárgya.”

Ezekből látjuk, hogy a nemtagok is vásárolhatnak a szövetkezeti boltban. Azonban itt a szövetkezet arra gondoljon, hogy ha a szövetkezet már előre megmondja, hogy mindenkinek fog árulni, akkor könnyen megeshetik az, hogy kevesen fognak üzletrezt aláírni és az aláírt üzletrészesek is könnyen kiléphetnek. Ez nagy baj, mert a szövetkezet célja, hogy lehetőleg minden fogyasztó legyen részesvényes s hogy így minden fogyasztó adjon az árukészletre pénzt és azon felül a kedvezményben a részesvények által részesüljön. Legjobb ezért a részesvény nagyságát pl. 5 koronában megszabni, így a legszegényebb napszám is lehet tagja a szövetkezetnek, a gazdagabb pedig jegyezhet több szelvényt. A szövetkezetbe nem lép be sok ember, ha a részesvény értéke nagy és ez kár, mert a szegényebb ember nagyon jó fogyasztó, mert minden keresetét a szövetkezetbe viszi s így bár kisebb a részesvénye, de nagyobb a fogyasztása.

2. Milyen összeg mellett nyitható a szövetkezet?

A szövetkezet számára minél több fogyasztót kell szereni, ez a legelső dolog. A második az, hogy ez a fogyasztó lehetőleg olyan összeget rakjon össze, hogy ezen az árukészlet kifizettségéig, az új árukészlet pedig a napibevételek által törlesztessék havonként. Ebből látjuk, hogy a szükséges összeg nagysága nagyon viszonylagos dolog. Minél több a fogyasztó, annál több legyen az aláírt részesvény. Így falun kevés, városban sok részesvény kell. Egy kerületi központ 7—10 ezer korona készpénzzel bírjon, hogy hitelle ne dolgozzék. A havi bevétellel pedig kifizethet szinten 3—5 ezer koronát, sőt a forgalom szerint többet is. Legjobb, ha az egyszer aláírt, de kevésnek bizonyult részesvényekhez új részesvények jegyeztetnek, mi ismételtető addig, míg a szükséges összeg nincs együtt. Azonban megjegyzendő, hogy a szövetkezetet csak akkor kell megnyitni, ha az aláírt részesvények ki vannak fizetve, előbb nem, addig várni kell.

3. Milyen legyen a szövetkezet felszerelése?

Jelszó legyen: „A szövetkezet ki akar elégíteni mindenkét, mindennemű áruval, de nem egyszerre, hanem folytatódólagosan.” Így a fűszerárak ne hiányozzanak. A vaskereskedés rögtön bevezetendő. Az italmérés jó korán szerzendő be: poharazás, utazára kimérés, zártpalackokban való árusítás okvetlenül megszerzendők. Ezen engedmények alapján a szövetkezet az általa kért italokból szép jövedelmet fog szerezni.

Rögtön jobb lesz a sör, bor, szesz, pálinka, borovicska, szilvórium, cognac, likőr, törköly stb. Ez a közönséget a szövetkezetbe fogja esábitani, úgy, hogy a szövetkezet kevesebb haszon mellett nagyobb forgalomnál mégis nagy haszonra dolgozhatik. Az italmérési engedélyeknél legjobb egy szakember tanácsát kikérni, mert itt sok a forma, ilyen pl. az, hogy a szövetkezet minden egyes és lehető italt névleg nevezzen meg a folyamodványban, mert csakis a kért italokra kap engedélyt. Az italengedélynél megjegyzendő, hogy szesz és pálinka csakis zárt palackokban engedélyeztetik meg és egy fél literig egy literig levő mennyiségben árulható egy palackban, bár több darab literes palackot is lehet egyszerre vásárolni. A finomabb italok pedig egy decziliterig a szövetkezetben elfogyaszthatók; nagyobb mennyiségben pedig utazára nyílt edényekben mérhetők, de kin fogyasztandók, t. i. otthon, utazán stb. A pénzügyvizsgálatnál bejelentendő, hogy a szövetkezet cukrot, marhasót is fog árusítani. Tráfikra, váltóra, bélyegre is kérvény beadandó. Legjobb, ha nép nem is érintkezik többé más boltokkal, ezért minden kérendő, csak egy nem ajánlatos t. i. a ruhá-keleme üzletbe nem tanácsos vállalkozni, legalább rögtön kezdetben. Idővel természetesen ez is lehetséges.

Hermann József, verebelyi s. lelkész.

Tanúgy.

A kereskedelmi iskolák reformja.

A kereskedelmi iskolák rég óhajtott reformjának megvalósítása érdekében a vallás és közoktatásügyi miniszter akként intézkedett, hogy az elönmunkálatok elvégzését az országos ipari és kereskedelmi tanácsra róta. A tanács e célból kérdőíveket bocsátott ki mindazokhoz, a kiknek az oktatás alakulásában döntő szavuk lehet. Huszonhárom kérdésre szavaztatta meg ilyformán a tanács a kereskedőket és tizenkettőre az érdekelt iskolákat. Mintegy kétszáz terjedelmes vélemény érkezett be e tanácshoz, mely ezeket beható tárgyalás alá vette. Az anyag szokatlanul nagy terjedelme folytán e tárgyalások hosszabb időt vesznek majd igénybe, de éppen ez nyújt már előre is bizonyos garanciát arra, hogy kereskedelmi iskoláink reformja alapos lesz.

Közgazdaság.

A vasuti díjszabások megtekinthetése.

A kereskedelemügyi miniszter — mint a „Magyar Kereskedők Lapja” jelenti — elrendelte, hogy a vasuti állomásokon egyik közeg a vasuti díjszabásokat és üzletszabályzatot a közönségnek megtekintés végett készségesen rendelkezésére bocsássa.

Az új cukorévad Magyarországon.

A cukorgyárosok nemzetközi egyesületének jelentése szerint Magyarországon 1904-ben 91.500 hektár területen ültettek cukortermelésre répát, míg 1905-ben már a beültetett terület 113.500 hektár. Ha tehát az idén a termelés kedvező lesz, úgy a cukor már az őszre jelentékenyen olesőbbodni fog.

A tokaji bor ára Németországban.

Egyik legelőkelőbb németországi szaklapban, a „Deutsche Weinzeitung”-ban hétről-hétre megjelenik egy hirdetés, melyben tokaji bort kínálnak és melynek származása legalább is gyanus. A hirdetés hü fordítása így hangzik:

„Szőlőedések szavatolt I. a. magyar gyógy- és tokaji borok legjobb beszerzési forrása a nagy kereskedelem számára. Kivánatra vegyelemzési bizonyítványok. Aruk 70—100 márka franko állomás vám nélkül. Szives megkeresések e lap kiadóhivatalához intézedők.”

Tessék ezzel konkurálni! Édes tokajit, legalább 2 puttonyos (hány éves?) asszut, ki tut Németországban 80—120 koronáért adni kereskedőink vagy termelőink közül?

Nem aforizmak.

Irta: Góbe.

Én: Egy kis interjura jöttem . . .

Góbe: Üljön le. Ha van ezigaretája gyújtson rá és kínáljon meg engemet is.

Én: (Megteszi.) Hát azok miatt a nem aforizmak miatt jöttem kérdezősködni.

Góbe: Kérem tessék.

Én: Egpáran itten nagyon magukra ismertek benne . . .

Góbe: Ez egészen természetes. Egész világosan ki volt írva, hogy Harkányi, Lutz meg Demény Gyula, hát így világos, hogy ezek mind a hárman magukra ismertek.

Én: Nem azokról van szó. Hanem Sashegyi, Bedegős vagy Epekős urakról.

Góbe: És ezek az urak tényleg léteznek itten?

Én: De még mennyire. A Bedegős négy napig beteg volt bele és képzelje — tényleg folyton kakaót ivott.

Góbe: Hát kérem annak csak örülhet a kakaó gyáros. Ugye van Houten?

Én: Nincs Houten.

Góbe: Nahát hallja ez egy elég komisz viczezt volt.

Én: Kiki olyan viczezt mond, a milyent tud.

Góbe: Ne fecsegjen annyit. Mit kíván még?

Én: A másik a Sashegyi az már sokkal okosabb ember volt, az is magára ismert, de nem törődött vele.

Góbe: Hát az is létezik itten?

Én: Ojjé, de még mennyire. S képzelje — de ne áruljon el — a Bedegős . . . a Bedegős tőle veszi a kakaót!!!

Góbe: És sokat vesz?

Én: Nagyon. Minden héten két dobozzal.

Góbe: Örvendek, hogy ily jóforgalmu üzletek vannak Maróthon.

Én: Kik lesznek még megírva?

Góbe: Én egyáltalán nem írok meg senkit, elképzelek magamnak egy alakot, azután leírom. Kukoricza János kurdesib-ráki disznópásztor bizonyára nem vette magára a „János vitéz” s az alakot nem is róla vették. Én tisztára humorisztikus alakokat írtam meg s egyáltalán nem tudtam, hogy erre többen magukra fognak ismerni. Nem is tudtam, hogy Maróthon is van humorisztikus alak. A Sashegyi

különben sem humorisztikus alak, benne csak egy rossz magyarsággal beszélőt irtam meg. Ilyen pedig van ezer meg ezer. Sőt tudja mit?

En: Nem.

Góbbé: En sok olyan embert ismerek, aki egyáltalán nem tud magyarul. Pl. ott van a római pápa . . .

En: Azt is ismeri?

Góbbé: Nem. De kiátkozási viszonyban vagyok vele. T. i. én református vagyok.

En: En meg zsidó.

Góbbé: Látom, már bizony elmehetne. Ha itt akar maradni, hozasson sört, meg cigarettát.

En: Hát akkor inkább megyek; de előbb megmondom, kik érezték magukat találva.

Góbbé: Kik?

En: Eisenberg Károly és Hegedüs Mór!

Góbbé: (Teljesen zilált arcot vágva) Oh egek! Pedig rájuk igazán nem gondoltam.

Függöny legördül.

H i r e k.

Halálozások. Özv. Konkoly Thege Gyuláné szül. bodófalvi Bodó Ilona urnó halt el folyó hó 21-én Nagyszelezsényben. Az elhunyt igazi urinó volt a szó legnemesebb értelmében, kit minden ismerőse őszinte érzéssel tisztelt és becsült. Temetése e hó 23-án volt s a nemes urinó iránti kegyelet bizonyítékát mutatta a temetésén megjelent nagy és előkelő közönség, melynek zömét az aranyosmaróthi urtársadalom képezte. A család a következő gyászjelentést bocsátotta közre: "Konkoly Thege Gyula, ennek neje Garay Annuska, Elemér, Gábor, Pál és Ilonka mint gyermekek, ugy a maguk, valamint az összes rokonok nevében fájdalomtelt szívvel tudatják, hogy felejthetetlen édes anyjuk illetve kedves rokonuk özv. Konkoly Thege Gyuláné szül. bodófalvi Bodó Ilona életének 49-ik évében hosszu szenvedés után folyó évi május hó 21-én délután 2 órakor elhunyt. A szeretett halott földi maradványai folyó évi május hó 21-én délután 3 órakor fognak az ág. htv. evang. egyház szertartása szerint a nagyszelezsényi evangélikus temetőbe örök nyugalomra helyeztetni. Nagyszelezsény, 1905. évi május hó 22-én. Áldás és béke poraira!" — Szamek Károly kisbábi plebános, volt aranyosmaróthi segédlelkész a mult héten meghalt. A gyászhir lesújtólag hatott reánk, mert az elhunytban azt az embert ismertük, aki minden tekintetben kiérdemelte felebarátainak osztatlan szeretetét és tiszteletét. — Szabó Ernő okleveles tanító május hó 15-én hosszas szenvedés után 23 éves korában elhunyt Zsitvagyarmaton.

Kinevezések. K a l t e n b a c h R e z s ő verebélyi járásbírósi aljegyzőt 6 Felsőre a hivatalos lap folyó hó 23-ik számának közlése szerint a körmöczbányai kir. járásbíróshoz albirónak nevezte ki. A kinevezést jogász körökben nagy meglepéssel vették tudomásul. — Az igazságügy-minister Cseppek János aranyosmaróthi kir. törvényszéki díjnokot az újbányai kir. járásbíróshoz irnokká nevezte ki.

Szklonói fürdőbiztosok. A szklonói fürdőben Szabó Lajos vármegyei aljegyző és Finka Sándor garamszentkereszti főszolgabíró lesznek a fürdőbiztosok.

A hitelszövetkezet megalakulása. Az Aranyosmaróthon alakulandó szövetkezet alakuló közgyűlése közbejött akadályok miatt folyó hó 29-ére halasztott. Tudakozódásokra a szerkesztőség készségesen ad felvilágosítást.

Visszaelés a talált régiségekkel. A pénzügyigazgatásági palota építése alkalmából el nem mulaszthatjuk a hatóság figyelmét felhívni arra, hogy az alapzat ásátásakor talált különféle régiségek és csontvázak nem szállíttatnak rendeltetési helyükre, mert a munkások üzérkednek velük. Azt hisszük, hogy erre nézve hatá-

rozott intézkedésre volna szükség, vagy jobban érezzük magunkat, ha ebben sem tartjuk meg a rendet?

Szinészeink. P i l i s i L a j o s szintársulatát értjük vele. Szomorú, de való a hír, hogy Nagysurányban, — a hol jelenleg a társulat működik — még annyira sem támogatják őket, mint Aranyosmaróthon. Tehát még sem olyan rossz az élet Aranyosmaróthonon.

A bars megyei gazdasági egyesület közgyűlése. A bars megyei gazdasági egyesület folyó hóban tartotta meg közgyűlését, melyen D o m b a y V i l m o s elnök megbetegedése folytán az egyesület alelnöke elnökölt. Az elnöki jelentést az egyesület egészben elfogadta. A zárszámadás és vagyon mérleg: 11680 K. bevétel és 9871 kor. 88 fill. kiadás, maradvány 1808 kor. 68 fill. Vagyon 5643 kor. 50 fill. A közgyűlésen előterjesztett, hogy P á l i n k á s I s t v á n kisszecei mint birtokos szép eredményt mutat fel elsőrangú szarvasmarha tenyésztésével, tiszta jövedelme kat. holdonként 206 kor. volt, természetesen ebben nincs benne saját kiadása, fel- emlitendő, hogy 18 kat. holdon eselédet nem tartott. Lélekemelő volt, midőn előbb nevezett kitűnő kiscgazdának a földmivelésügyi minister ur diszoklevelét a főispán megbízottja szép szavak kíséretében átadta, további munkálkodásra és példaadásra serkentvén. A kitüntetett meghatóan köszönte meg a kitüntetést és hálásan emlékezett meg felügyelőjéről, az egyet titkáráról. Az igazságügy-ministerium felhívása folytán mezőgazdasági bírósági szakértőként javaslatba hozták a bíróságokhoz felterjesztendő névsort. A közgyűlés után ifj. P á l i n k á s I s t v á n tiszteletére 50 terítékű társasébed volt, melyben a közgyűlésen résztvett tagok teljes számban jelentek meg. Lelkesítő felköszöntőkben nem volt hiány.

A F. M. K. E. egyezsége. Lapunk olvasóinak bizonyára van tudomásuk róla, hogy a F. M. K. E. pört folytatott a S e m b e r y-féle hagyaték miatt. Miként értesülünk a pernek egyezséggel vetettek végét és ennek értelmében a FMKE 50,000 koronát kap a hagyatékból.

A vármegyék takarékpénztári betétei. A belügyminister a pénzügyministerrel egyetértőleg elrendelte, hogy a vármegyék kezelése és felügyelete alatt álló alapok és alapítványok pénzügyintézetei betétkönyveit oly értelmű kikötéssel kell ellátni, hogy a pénzügyintézetből való pénzfelvétel csak a számvétség ellenjegyzésével ellátott alispáni rendelet alapján és annak felmutatása mellett legyen teljesíthető.

Gazdasági cikkek közvetítő irodája. Az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület” és „Magyar Mezőgazdák Szövetkezete” közösen megállapodtak abban, hogy a nyár folyamán tanulmányoztatják a németországi „Bund der Landwirthe” és Deutsche Landwirtschaftliche Gesellschaft nagy sikerrel működő gazdasági cikkeit közvetítő irodáját.

A választók névjegyzéke. Sok felől hallottunk panaszt, hogy a választók névjegyzékének összeállítása tendenciózusan olykép történt választókerületünkben, hogy valamiképp újra felülkerekedhessen a régi boldogító liberális párt. Egy szerencse, hogy nem lesz egyhamar választás, no meg az, hogy talán még így sem olyan biztos a Phönix madár feltámadása.

Textilipari tanfolyam Késmárkon. A jövő 1905/6. évi tanévben a késmárki áll. felső kereskedelmi iskolával kapcsolatosan egy éves textilipari tanfolyam van tervbe véve olyan ifjak részére, akik valamely közép-, vagy felső kereskedelmi iskolában az érettségi vizsgálatot sikeresen letették. E tanfolyam arra képesíti a végzett hallgatókat, hogy nagyobb textilipari vállalatoknál, gyáraknál, valamint a nagyobb konfekciós üzletekben alkalmazást nyerhessenek. Prospektus a késmárki m. áll. felső kereskedelmi iskola igazgatóságánál kapható, a tanfolyamra folyó évi június hó 30-ig lehet jelentkezni.

Brogyáni május 16-iki ünnepély. Alulírott mint szem és fültanu és mint a Verebély kerületi fogyasztási és értékesítő szövetkezet kiküldöttje a következő tényekről akarok tanuságot tenni. Rövidség szempontjából in medias res kezdem az ünnepély leírását. Az ünnepélynek vezetője és a költségek fedezője özv. herceg Oldenburg Elimárné volt. Jelen voltunk az uri osztályból vagy 50-en: így Velesey József nyitrai megyei gazdasági egyesület titkára, barsi Leidenfrost Károly nagybossányi földbirtokos s az ottani szövetkezetek apostola, Kardos Géza kolosi, Hamar Kálmán apponyi, Molnár Alajos széplaki plebánosok, Generczy Sándor közalapítványi főerdész, Koromzay György, keményítőgyáros, Rudl Károly simonyi jegyző, Kosztolányi Kálmán nyug. főszolgabíró, Knyizsek József uradalmi főerdész, Felmann Ferenc tanító, Staszny János hitelintézeti vezető, Danek István, Salzberger Ede, Burgovszky Győző, Horváth Gyula és számos ur. Az ünneplők másik részét a nagyszámu gazdaközönség képezte. Az ünnepies szent mise után Molnár Alajos plebános a brogyáni gazdakörnek és a vele összekapcsolt hitel- és magtár-szövetkezetnek helyiségeit szentelte fel. Az ünnepély első szónoka özv. herceg Oldenburg Elimárné volt. Beszédében a brogyáni gazdakörnek fogyasztási-, hitel- és magtár-szövetkezeteknek czélját ismertette. Beszéde végén az Istenhez fordult, hogy az Istennel kezdett művet Istennel folytathassa Brogyán közséje. A másik szónoklatot Kardos Géza kolosi plebános tartotta. Beszédében kiemelte, hogy a mint a lelki jólét a mennyei Szt. Háromsághoz való ragaszkodástól függ, ugy a brogyáni község anyagi jóléte a brogyáni fogyasztási hitel-magtár-szövetkezetekhez, ezen brogyáni kis Szt. Háromsághoz való ragaszkodástól fog függni. A hercegasszony és a kolosi plebános beszédére a brogyáni gazdaközönség nevében Peskovits István brogyáni gazda válaszolt, megköszönte a hercegasszonynak és a többi fáradozóknak a brogyáni közönség körüli jóakaró fáradozását és megígérte, hogy a szövetkezetekhez ragaszkodni fognak. Ezután felolvasták Gróf Sándor Károlynak, Simonyi alispán urnak, a nyitrai gazdasági egyesület elnökének táviratát, a kik a brogyáni szövetkezeteknek sok szerencsét kívánnak. A földmivelésügyi miniszternek pedig köszöntő távirat küldetett. A brogyáni hitelszövetkezet történetének és az 1904. évi mérlegének megismertetése és a brogyáni vendégkönyvnek az ünnepélyen jelenlevőktől történt aláírása után, a felszentelt helyiségek megtekintése következett. A gazdakörnek van egy kis kastélyszerű háza, benne billiard, kuglizó, kényelmes székek és asztalok, szebbnél-szebb és drága nagy képek, pince, kut. 12 órakor villásreggeli volt, a mely alatt barsi Leidenfrost Károly a jelenlevő hercegasszonyt mint a brogyáni község szövetkezetének védőasszonyát köszöntötte fel. Sokáig vártam azután, nem fog-e még valaki szólni, mig végre nem tudtam magam visszatartani attól, hogy fel ne köszöntsem a brogyáni szövetkezetek előjáróságát és a jelenlevő urak közül azokat, a kik ezen vidéken a szövetkezeteknek tevékeny bajnokait. Miután általában összehasonlítottam a szövetkezetek alapítóit és az éji sötétséget eloszlató nap sugaraival, a melyekhez hasonlóan a szövetkezetek bajnokai oszlatják a társadalmi bajokat okozó visszaélések sötétségét; és miután általában összehasonlítottam a szövetkezetek uttörőit a milliokat érő májusi eső cseppjeivel, a melyekhez hasonlóan a szövetkezetek uttörőinek munkája is a társadalomnak milliokat hoz anyagilag is és még többet erkölcsileg — a brogyáni és a nagytapolcsányi vidék összes szövetkezeti bajnokait, különösen pedig az épen jelenlevő nagyszámu szövetkezeti apostolokat a bars-verebélyi kerület fogyasztási és értékesítő szövetkezet nevében éltetem, felhozván, hogy sajnós, de Verebélyen az uri osztály egy része messze van a brogyáni vidék urai mögött, mert a szövetkezeteket se pénzzel, se jóakarattal, de egyesek egy-

kedvüséggel és némelyek rosszakarattal övezik körül. Szavaimra barsi Leidenfrost Károly, az ottani szövetkezeti hősök legtevékenyebbje válaszolt. Többek között akkép, hogy a szövetkezeteknek ellenségei ismerik a király ő Felsége e mondását: „unitis viribus”, de ők ezt csak ajkukon hordják, míg ellenben a szövetkezetek bajnokai a fenti jelszót megtestesítik, úgy, hogy ezzel minden szövetkezeti apostol igazán nem csak sokat ér, de milliókat érő májusi esőhöz hasonlóan megbecsülhetetlen aranyértékű, miért is a verebelyi kerületi szövetkezeti urakat szíve mélyéből életeti. Ezután két zenekar kísérete mellett tánczot lejtett a közönség, míg az uri osztályból azok, akik úgy helyben, mint a vidéken a szövetkezetek nyilvános és tevékeny hitvallói a délután 4 órakor a kastélyban tartott ebédre voltak hivatalosak. Az ebéd alatt a helybeli és vidéki szövetkezetekről volt szó. Özv. herceg Oldenburg Elimárné többek között érdeklődött a verebelyi kerületi fogyasztási és értékesítő szövetkezet alapítói és vezetői iránt, mire azt válaszoltam, hogy a verebelyi esp. plebános, postamester, jegyző, adóhivatali főnök, primási intéző és sok más helybeli és kerületi, a közérdekért élő-haló uri ember vezetői a nemes küzdelmet. A hercegeasszony különösen a papság érdeklődését kíváná a szövetkezeteknél, mert ezek sokat tehetnek a jegyzők és tanítók társaságában. A fekete kávé után az ebédén jelen voltak a hercegeasszony vendégkönyvébe írták be nevüket, majd pedig tanácskozás következett a szövetkezeti ügyek felől és különösen az áruforrásokról értekezünk. A hercegeasszony elnöklése alatt sok dologról volt szó, így a biztosításról, a liszt, só forrásairól és beszerzési módjáról, a vidéki szétszórta szövetkezeteknek egy vidéki központba való egyesítéséről. Ez utóbbi vitánál egy határozatot hoztunk, a melynek jegyzőkönyvébe való felvételével, a nagytapolcsányi vidéki szövetkezeteihez való átküldésével és végre a Hangyával való megismertetésével csekélységem bizatott meg. Az általam felvett jegyzőkönyv rövid tartalma ez: A brogyáni, bossányi stb. alakuló és alakítandó szövetkezetek alapítói és vezetői szükségesnek tartják azt, hogy Nagytapolcsány az összes ottan létező és létesítendő szövetkezetek vidéki központjává tétessék. A központ létesítésének módja felől nem határoztunk, bár egyet-mást megbeszélünk, így, hogy a körülötte levő szövetkezetek főképpen és azonfelül az uri és gazda, iparos-osztály részvényeket jegyezzenek. A központ létesítésének módját a Hangyára bízunk, mert legjobban ismeri a módot és kiküldöttje által tájékozódhatik, ismervén a fogyasztási források távolságát és azt, hogy sok cikket épen azért nagytapolcsányi kereskedőktől kénytelenek bevásárolni a szövetkezetek, holott a központ létesítésével a kisebb kereskedők is a szövetkezeteknél vásárolhatnak. — A leirást befejezem! Az ünnepély sikerült! Bars-megye halad!

A lévai kath. kör Vasary Kolos bíboros hercegprimás aranymiséje alkalmából folyó hó 28-án este 8 órakor saját helyiségeiben ünnepélyt rendez, melyre tagjainak vendégeit is szívesen látja. Az ünnepély műsora a következő: 1. Vasary-induló Tokody Istvántól, előadják a zenekedvelők egyesületének tagjai. 2. Óda, a hercegprimás aranymiséjére, írta Drody Győző, szavalja Francisczy Irma k. a. 3. Róma, felolvasás vetített képek kíséretében, bemutatja Dreyschock Sándor ur, az orosz-kai czukorgyár igazgatója, a szt. Gergely-rend lovagja, szövegét olvassa dr. Katona János. 4. A tavasz, zenéjét írta Zeller Károly, éneklő zenekísérettel a műkedvelők énekkara.

Határrendőrségi állomások. Az ország határszélein, egyelőre Csacszán, Királyhidán, Nagymartonban és Lajtaufalun a vasuti állomáson rendőri ellenőrző állomások lettek létesítve, melyek a kivándorlókat az ország határának átlépése előtt megvizsgálják, hogy meg-e tudnak felelni azon feltételeknek, melyek az Egyesült

államokba való bevándorlás, illetve külföldi államokon való átutazás tekintetében elő vannak írva. A határállomásokon a kivándorlókat feltartóztatják azon ideig, a mely az ellenőrzés teljesítésére szükséges, de intézkedés történt, hogy az ellenőrzés oly gyorsan foganatosítsák, hogy a kivándorlók, a mennyiben akadály nem forog fenn, már a legközelebbi vonattal tovább utazhassanak.

Beiratkozások a felső építő-ipariskolába. A budapesti m. kir. állami felső építő-ipariskola (VII. Csömöri-ut 74.) rendszeres szakosztályának első évfolyamára a tanulók a jövő 1905/6. isk. évre folyó évi évi június hó 25-től július 1-ig jelentkezhetnek személyesen vagy levélben. Feltételek: legalább 15 éves életkor, négy középiskolai (gymnasium, reál, vagy polgári iskolai) osztály elvégzése s elegendő fejlettség testalkat. Szükséges iratok: keresztlevél vagy születési bizonyítvány, a végzett összes középiskolai osztályokról szóló bizonyítvány, újraoltási bizonyítvány. Az előjegyzettek tartoznak négy hónapra átépítésnél dolgozni s ezt a november 15-én személyesen történő beiratkozásnál hiteles bizonyítvánnyal igazolni. Bővebb felvilágosítást készséggel ad az igazgatóság.

Törvénykezés.

Esküdtszéki főtárgyalás.

Az utolsó ügyet id. és ifj. Maresch János halált okozó súlyos testisértés bűntette képezte. A tárgyalást az előbbi tanács vezette, a vád képviselőjében Kovács Sebestyén Lajos kir. ügyész, a védelem részéről dr. Ardó Sándor és dr. Bottka Győző helyett ifj. Demény Gyula jelentek meg. Folyó évi márczius hó 18-án vádlottak külön-külön oly súlyos ütést mértek Prauda János eselédársuk fejére, hogy az még aznap éjjel kiszenvedett. Az esküdtek verdiktje alapján ifj. Maresch Jánost, mint a ki apját id. Maresch Jánost védelmezte, a bíróság felmentette, id. Maresch Jánost pedig egy és fél évi börtönrre ítélte, a mely ellen az elítélt és védője, valamint a kir. ügyész semmisségi panasszal éltek.

Szerkesztői üzenetek.

(A szerkesztőség e rovat alatt készségesen ad felvilágosítást a tudakozóknak, csak névtelen levelekre nem válaszol.)

D. Igaza van, de azért nem biztos, hogy igazat meg is kapja. Bevett szólamod, ügyvédi körökben, hogy aki igazat keresi körülbelül ahhoz hasonlít, mint aki az osztálysorsjátékon akarja a maga nagy szerencsét kipróbálni. Nem egészen ilyen veszedelmes ugyan az állapot, de mégis jobb kételkedni, mert annál nagyobb az öröm, ha jól üt ki a dolog.

F. S. Vártuk közleményét, de hiába vártuk.

K. S. Hova tűnt el a kézirat.

B. Szívesen tesszük meg.

HIRDETÉSEK.

221

1905

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aranyosmaróthi kir. járásbíróság 1904. évi Sp. 400/1. sz. végzése következtében Dr. Belicza Pál ügyvéd által képviselt Gries Antal javára Melasz Jenő és neje ellen 356 kor s jár erejéig 1904. évi december hó 31-én foganatosított biztosítási végrehajtás utján le- és felül foglalt és 2861 korra becsült következő ingóságok u. m. butorok, gyógyszertári berendezés, bor stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a fenti kir. járásbíróság 1905. évi V. 2/5. számú végzése folytán 39 kor. 14 fillér hátralékos tökekövetelés erejéig Oszlányban a helyszínen leendő megtartására 1905. évi május hó 26-ik napjának d. e. 9 órája határidőül kitűztetik és ahhoz venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az előírt rendezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltattak és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. § értelmében ezek javára is elrendeltetik. Kelt Aranyosmaróth, 1905. évi május hó 13. bagotai Lengyel Aurél kir. bir. végrehajtó.

Dóczy könyvnyomda, Aranyosmaróth.

Szobafestő.

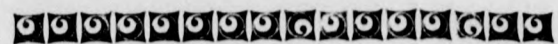
Aranyosmaróth és vidéke közönségét tisztelettel értesítem, hogy Aranyosmaróthon a Szamel-féle házban mint

szobafestő és mázoló

letelepedtem. Főtörekvésem lesz a t. közönség bizalmát és megelégedését szép és tiszta munka nyújtással megnyerni.

Strbik Ferencz

szobafestő és mázoló.

Jeges kávé

ugyszintén fagyalt naponta frissen fagyasztva kapható
Jánossy Béla czukrásznál.
Sütemények, czukrok.

FIGYELEM!

Megbízható legjobb minőségű hirneves
valódi szépeességi

lenvászon és

damasztáru

minden nagyobb üzletben kapható.

A késmárki gyár bejegyzett védjegye

HAZAI IPAR!

Köhögés, rekedtség és hurut ellen

nincs jobb a

RÉTHY-féle

pemetefű

czukorkánál!

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan **RÉTHY-félét** kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak **RÉTHY-félét** fogadjunk el